МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)

Міжнародна науково-практична конференція

АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА: ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ

Сучасний розвиток ветеринарної медицини

14 вересня 2026 року

Біла Церква
2026

УДК 636.09'06

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.
Варченко О.М., д-р екон. наук.
Скиба В.В., д-р с.-г. наук.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Крауютієне І., д-р філософії.
Мамедова К.Х., д-р філософії.
Царенко Т.М., канд. вет. наук.
Козій Н.В., канд. вет. наук.
Василенко О.І., д-р філософії.
Мостипан О.В., відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.,** начальник редакційно-видавничого відділу.

Сучасний розвиток ветеринарної медицини: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 14 вересня 2026 р. Білоцерківський НАУ. 108 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

©БНАУ

проводити хірургічне втручання (оваріогістеректомію). Для племінних тварин це означало б незворотну втрату фертильності.

Тож, спираючись на отримані клінічні дані, ми бачимо, що рання ультразвукова діагностика є критично необхідним інструментом, який дозволяє своєчасно виявити життєво небезпечні патології на продромальних стадіях у тварин після прийому препаратів на кшталт синтетичних прогестинів. Хоча ультразвуковий моніторинг підтвердив, що застосування деслореліну є значно безпечнішою стратегією тимчасового попередження патологій матки, головним критерієм збереження здоров'я після втручання в гормональний фон залишається контроль. Тому, за результатами наших досліджень для ранньої діагностики патології матки доцільно виконувати ультразвукову діагностику через 1 та 3 місяці після відміни препаратів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Hagman R. Pyometra in Small Animals 3.0. Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice. 2023. Vol. 53, No. 5. P. 1223–1254. DOI:10.1016/j.cvsm.2023.04.009.

2. Melandri M., Veronesi M. C., Pisu M. C. та ін. Fertility outcome after medically treated pyometra in dogs. Journal of Veterinary Science. 2019. Vol. 20, No. 4. e39. DOI:10.4142/jvs.2019.20.e39.

3. Veiga G. A. L., Miziara R. H., Angrimani D. S. R. та ін. Cystic endometrial hyperplasia-pyometra syndrome in bitches: identification of hemodynamic, inflammatory, and cell proliferation changes. Biology of Reproduction. 2017. Vol. 96, No. 1. P. 58–69. DOI:10.1095/biolreprod.116.140780.

4. Paudel M., Kafle S., Gompo T. R. та ін. Microbiological and hematological aspects of canine pyometra and associated risk factors. Heliyon. 2023. Vol. 9, No. 12. e22368. DOI: 10.1016/j.heliyon.2023.e22368.

5. Romagnoli S., Diana A., Ferré-Dolcet L. та ін. Chronic Use of Deslorelin in Dogs: Six Cases (2005–2022). Animals. 2023. Vol. 13, No. 2. 265. DOI:10.3390/ani13020265.

6. Gontier A., Youala M., Fontaine C. та ін. Efficacy and Safety of 4.7 mg Deslorelin Acetate Implants in Suppressing Oestrus Cycle in Prepubertal Female Dogs. Animals. 2022. Vol. 12, No. 24. 3504. DOI:10.3390/ani1224 3504.

УДК 636.2.082.454:618

ІВАСЕНКО Б.П., канд. вет. наук, **ЄРОШЕНКО О.В.,** канд. вет. наук, **ОРДІН Ю.М.,** канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ЕФЕКТИВНІСТЬ КОРЕКЦІЇ ЗАПЛІДНЕНОСТІ КОРІВ

Проведено порівняльну оцінку заплідненості корів після стимуляції, еструсу та гормональної корекції лютеогенезу. Було встановлено, що анафродизія у корів частіше відмічається навесні та у другій половині літа і частіше реєструється серед молодих тварин. Встановили, що заплідненість корів, яким проводили корекцію функції лютеогенезу за допомогою прогестерону, склала 94,1 %, що на 8,6 % більше проти тварин, яким таку корекцію не проводили.

Ключові слова: еструс, анафродизія, естрофан, сурфагон, прогестерон, осіменіння.

IVASENKO B.P., candidate of veterinary sciences, **YEROSHENKO O.V.,** candidate of veterinary sciences, **ORDIN Yu.M.,** candidate of veterinary sciences
Bila Tserkva National Agrarian University

EFFICACY OF CORRECTING COW FERTILITY

A comparative assessment was conducted regarding the conception rate of cows following estrus stimulation and hormonal correction of luteogenesis. It was found that anaphrodisia in cows occurs more frequently in the spring and the second half of summer, and is more commonly observed in young animals. The conception rate for cows that underwent luteogenesis correction using progesterone was 94.1%, which is 8.6% higher than that of animals that did not receive such correction.

Keywords: estrus, anaphrodisia, Estrofan, Surfagon, progesterone, insemination.

Питання, щодо реалізації репродуктивного потенціалу серед корів молочного напрямку є досить актуальними [1, 2]. Явище анафродизії частіше має аліментарне або симптоматичне походження [3]. У жаркі літні місяці може бути пов'язане із зміною клімату, а інколи – експлуатаційне. Методи об'єктивної діагностики та належної терапії тварин з ознаками

анафродизії мають значні проблеми через брак належної кваліфікації у фахівців [4].

Робота виконувалася у господарствах Київської області протягом 2024-2025 років.

Матеріалом для досліджень слугували корови української чорно-рябої та голштинської порід, які не проявили ознак еструсу протягом 60 і більше діб після отелу. У дослідні групи відбиралися корови за принципом аналогів, щодо їх стану здоров'я та діагнозами “гіпофункція яєчників” та “персистенція жовтого тіла яєчників”.

Зазначені діагнози встановлювали опираючись на дані детального анамнезу та ультразвукового і клінічного обстеження репродуктивних органів у корів.

При проведенні гінекологічної диспансеризації корів у господарствах Білоцерківського району, нами було досліджено 821 корову. Дослідження проводили після 60-го і більше днів після отелу. Було встановлено, що лише 184 (22,4 %) мали показники фізіологічної норми (табл. 1).

Таблиця 1 – **Показники гінекологічної диспансеризації корів**

Календарний рік	Досліджено корів	із числа досліджених													
		Фізіологічна норма		Гіпофункція яєчників		Персистенція жовтого тіла яєчників		Кісти яєчників		Склерозування яєчників		Новоутворення у яєчниках та матці		Хронічні запальні процеси у ділянках репродуктивних органів	
	n	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2024	425	94	22,1	127	29,9	98	23,0	27	6,3	17	4,0	6	1,4	56	13,1
2025	396	90	22,7	114	28,7	78	19,7	19	4,8	14	3,5	7	1,7	74	18,7
Разом за роки	821	184	22,4	241	29,3	176	21,4	46	5,6	31	3,7	13	1,6	130	15,8

У 241 (29,3 %) самки діагностували гіпофункцію та у 176 (21,4 %) – персистенцію жовтого тіла яєчників. Кісти та склерозування яєчників діагностували у 46 (5,6 %) та 31 (1,6 %) тварин відповідно. Ще у 13 (1,8 %) корів діагностували новоутворення та у 130 (15,8 %) - хронічні запальні процеси репродуктивного апарату.

Щодо вікової динаміки, нами було встановлено (табл. 2), що ознаки анафродизії частіше діагностували у корів першої та другої лактації.

Таблиця 2 – **Динаміка гінекологічної патології у корів залежно від кількості лактацій**

Лактація	Із них мали гінекологічні діагнози													
	За кількістю		Гіпофункція яєчників		Персистенція жовтого тіла яєчників		Кісти яєчників		Склерозування яєчників		Новоутворення у геніталіях		Хронічні запальні процеси у геніталіях	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1-2	212	25,8	84	39,6	73	34,4	4	1,9	8	3,7	2	0,9	38	17,9
3-4	197	23,9	72	36,5	51	25,9	10	5,0	7	3,5	1	0,5	29	14,7
5-6	180	21,9	46	35,5	30	16,6	10	5,5	5	2,7	4	2,2	31	17,2
7-8	145	17,6	25	172	12	8,2	14	9,6	6	4,1	2	1,3	21	14,5
9 і >	87	10,7	14	16,1	10	11,5	8	9,2	5	5,7	4	4,6	11	12,6
Разом	821	100	241	29,3	176	21,4	46	5,6	31	3,7	13	1,6	130	15,8

Ці ознаки здебільшого були у формі гіпофункції яєчників - 39,6 %, персистенції жовтого тіла яєчників - 34,4 % та запалення геніталій - 17,9 %. інші патології мали

спорадичний характер і не перевищували 0,9 % - 3,7 %.

У корів середнього віку та старшої вікової групи гіпофункцію та персистенцію жовтого тіла яєчників діагностували значно рідше 25,5 %-16,1 % та 16,6 %-11,5 % відповідно. Проте у таких самок частіше зустрічалися кісти яєчників - 5,5 %-9,2 %, склерозування 2,7 %-5,7 % та новоутворення - 2,2 %-4,6 %.

Щодо сезонної динаміки, то ми можемо відмітити зростання акушерських і гінекологічних патологій у зимовий та ранньо-весняний період року до 30,0 %. Зазначене ми можемо пояснити тим, що лише у цю пору року, здебільшого, проходять отели, а резистентність організму самок знижується. Також до 42,0 % зростають ознаки анафродизії у липні-серпні. Очевидно причинами гальмування фолікулогенезу є фактор високих показників температури зовнішнього середовища.

Для вивчення ефективності синхронізації еструсу та корекції заплідненості у корів, нами було сформовано дві дослідні групи з діагнозами гіпофункція або персистенція жовтого тіла яєчників. Схеми гормональної терапії наведені у таблиці 3.

Таблиця 3 – **Схема терапії корів**

Група корів	n	Вік та жива вага корів	Схема стимуляції статевої циклічності у корів
Перша	62	500–600±50,0 кг	0-й день – сурфагон 10 мл в/м 7-й день – естрофан 2 мл в/м 9-й день – сурфагон 5 мл в/м 10-й день – штучне осіменіння
Друга	68	500–600±50,0 кг	0-й день – сурфагон 10 мл в/м 7-й день – естрофан 2 мл в/м 9-й день – сурфагон 5 мл в/м 10-й день – штучне осіменіння На 8-й день після осіменіння 2,5 % прогестерон 2 мл в/м

Одержані нами результати щодо заплідненості корів протягом трьох місяців наведені у таблиці 4.

Таблиця 4 – **Заплідненість корів залежно від методу терапії**

Група корів	n	Проявили ознаки еструсу до десятого дня		Осімінені на десятий день		Стали тільними до 42-го дня після застосування схеми синхронізації (стимуляції)		Стали тільними до 90-го дня після застосування схеми	
		n	%	n	%	n	%	n	%
Перша	62	8	12,9	54	87,1	33	53,2	53	85,5
Друга	68	7	10,3	61	89,7	41	60,3**	64	94,1**
Разом	130	15	11,5	115	88,5	74	56,9	117	90,0

Примітка: ** P≤0,05.

З одержаних нами результатів видно, що 8 (12,9 %) корів першої та 7 (10,3 %) прийшли в охоту після першого та другого введення препарату і були осімінені. Решта самок були осімінені на десяту добу згідно протоколу. На 42-гу добу після осіменіння було проведено УЗДіагностику на предмет тільності корів дослідних груп, де встановили, що 33 (53,2 %) тварин першої групи були тільними. У другій групі цей показник становив 41 (60,3 %). деякі самки обох груп проявляли ознаки еструсу після 21-го, 42-го днів після осіменіння. У цілому до 90-го дня після застосування синхронізації (стимуляції) еструсу у першій групі тільними стали 53 (85,5 %) корів. У другій групі, де для корекції заплідненості застосовували 2,5 % прогестерон тільними були 64 (94,1 %) самки. Зазначене ще раз підтверджує, що застосування 2,5 % розчину прогестерону у дозі 2,0 мл внутрішньом'язово сприяє стимуляції функції жовтого тіла вагітності та стероїдогенезу в цілому і забезпечує профілактику ембріональної смертності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Yevtukh L., Hryshchuk H., Kovalchuk Y. Застосування стимуляції і синхронізації охоти у боротьбі з неплідністю корів. *Ветеринарія, технології тваринництва та природокористування*. № 7. 2021. С. 35–39. DOI:10.31890/vttp.2021.07.05

2. Рошка Ф.Г., Краєвський А.Й., Захарченко В.А. Запліднюваність корів залежно від стану яєчників перед синхронізацією еструсу. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Ветеринарна медицина». 2016. Вип. 11 (39). С. 206–210.

3. Краєвський А.Й., Травецький М.О., Осмола В.В., Рошка Ф.Г. Причини анафродизії у високопродуктивних корів. *Вісник Сумського національного аграрного університету.* Серія: Ветеринарна медицина. 2016. Вип. 6. С. 208-213. URL:https://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsna_vet_2016_6_56.

4. Кацараба О.Д. Акушерська диспансеризація корів та методи корекції метаболічних процесів засобами превентивної терапії: автореф. дис. канд. вет. наук: 16.00.07. Львів. нац. ун-т вет. медицини та біотехнологій ім. С.З. Ґжицького. Львів, 2016. 20 с.

УДК 636.209:618.1:616-08

СЛУЧ О.В., здобувач
Білоцерківський національний аграрний університет

ЛІКУВАННЯ КОРІВ ЗА РІЗНОЇ ГІНЕКОЛОГІЧНОЇ ПАТОЛОГІЇ

Встановлено, що поширеність гінекологічної патології у корів, у яких проводили дослідження досягала 26,9 %. Після проведеного лікування гінекологічно хворих корів впродовж 45-ти діб проявили стадію збудження статевого циклу та були осімінені усі корови з фолікулярною кістою і гіпотрофією яєчників та 91,3 % корів з хронічним метритом. Як результат, сумарно з 31-ї хворої корови стали тільними в зазначений період 18 корів, або 58 %.

Ключові слова: високопродуктивні корови, гінекологічна патологія, ефективність лікування.

SLUCH O.V., postgraduate student
Bila Tserkva National Agrarian University

TREATMENT OF COWS WITH DIFFERENT GYNECOLOGICAL PATHOLOGIES

It was established that the prevalence of gynecological pathology among the examined cows reached 26.9 %. Following treatment, within 45 days, all cows with follicular cysts and ovarian hypoplasia, as well as 91.3 % of cows with chronic metritis, exhibited estrus and were inseminated. As a result, 18 out of 31 diseased cows, or 58 %, became pregnant during this period.

Keywords: high-producing cows, gynecological pathology, treatment efficacy.

У системі заходів щодо збільшення виробництва тваринницької продукції на молочних фермах велике значення має інтенсифікація відтворення великої рогатої худоби. Оптимальний рівень його відтворення, що дозволяє отримувати максимум приплоду та молочної продуктивності, забезпечується нормальним функціонуванням органів статевої системи та інших органів та систем організму корів та телиць [1]. Однак, інтенсивна експлуатація маткового поголів'я значною мірою стримується через виникнення у корів різних хвороб органів розмноження запального та функціонального характеру, що призводять до порушення їх відтворювальної функції [2, с. 111]. Особливо гостро стоїть питання інтенсивного відтворення на фермах з високопродуктивним стадом. Численні літературні джерела [3, с. 262; 4, с. 146; 5, с. 978] вказують, що з генетично детермінованим високим лактопоезом, корови придбали знижену адаптативність гомеостазу, вразливий метаболічний статус, низьку імунну реактивність, ризик розвитку множинної та асоційованої патології. На тлі зниженого рівня здоров’я їх фертильність стає також нижчою за природний потенціал.

Найчастіше причинами неплідності є гінекологічна патологія, зокрема гіпофункція яєчників, персистенція жовтого тіла, кістоз яєчників, атонія матки, хронічний метрит [6]. Тому рання діагностика гінекологічних хвороб та застосування ефективних методів лікування дозволяють знизити розміри економічних збитків від втрати молока та репродуктивного потенціалу поголів’я корів на фермах.

Метою наших досліджень було визначити ефективність розроблених методів лікування корів з найбільш поширеною гінекологічною патологією.

Дослідження проводили на молочній фермі ТОВ Яблунівка-Агро Білоцерківського району Київської області на неплідних коровах голштинізованої української молочної чорно-